20 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖި ލީހުގެ ކޮމިޓީ ޔައުމިއްޔ
މ ލިއްޔަތު ކޮ މިޓީގެ 36 ވަނަ ބައްދަލުވުން
8 އޮކްޓޫބަރު 2025
ބައްދަލުވުން ބޭއްވުނު ތަން: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އ އިމ ރ ތް (ކޮ މިޓީކުރ ކޮޓަރި)10
ފެށުނު ގަޑި: 9:46

މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ 36 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 އޮކްޓޫބަރު 2025
}ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ ކޮމިޓީގެ ނައިބު މުގައްރިރު ؛ އޭދަފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމް{
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
.` މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ 36 ވަނަ ބައްދަލުވުމަށް. އެޖެންޑާ ނަންބަރު؛ 1 މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ ސަބް ކޮމިޓީގެ
1 އަދި ސަބް ކޮމިޓީގެ 2ށް މެންބަރަކު ކަނޑައެޅުން.
(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)
ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މަމްދްޫޙ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުގައްރިރު. އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން ސަބް ކޮމިޓީ 1 ށް ، އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން ހިތަދޫ މެދު ދާއިރާގެ
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު އަޒާން މަރުޒޫޤު މި ސަބް ކޮމިޓީ 1 އަދި ސަބް ކޮމިޓީ 2 ށް ކަނޑައެޅުމަށް.
ފުވައްމުލަކު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަމަދު ޢަބްދުاله ވާހަކަދެއްކެވުން:
ފޮނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މެންބަރު ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެންމެ ފުނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވާފައި ޙަމަދު ޢަބްދުاله ތާއީދުކުރެއްވީ، އަޒާން ކޮމިޓީއަށް
އަލުން ލުމަށް އިނގޭތޯ. ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން. (ވޯޓުދެއްވުން) ޝުކުރިއްޔާ. ދެން މި އޮތީ
އެޖެންޑާ ނަންބަރު 2؛ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ 2026 ވަނަ އަހަރަށް ލަފާކުރާ ބަޖެޓު ދިރާސާކުރުން.
(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)
އިދާރީ މޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަނެއް ފިނޭންސް މިނިސްޓަރގެ ސިޓީއެއް ލިބިފައި އެބަ އޮތް އިނގޭތޯ. ޖެނެރަލް، އާންމު
ބަޖެޓު، ބޭސްލައިން ބަޖެޓަކީ 81 މިލިއަން އައްލައްކަ ސާޅީސް ހާސް ރުފިޔާއެއް ކަމަށް. އެހެންވީމާ، އެއަށް
އެމައުންޓް ކުޑަކުރަން. ދެން އެ ބޭފުޅުން ޕްރޮޕޯސްކުރައްވާފައި އެބަހުރި ކުޑަކުރަންވީ އޭރިއާތައް ވެސް. އޭގެ ތެރޭގައި
1

މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ 36 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 އޮކްޓޫބަރު 2025
އޯވަރޓައިމާއި، ދަތުރުކުރުމުގެ ޚަރަދާއި، އޮފީސް ބޭނު މަށް ހޯދާ ތަކެއްޗާއި، ތަމްރީނު ޕުރޮގުރާމުތަކާއި،
މަރާމާތުކުރުމާއި، އޮފީހަށް ބޭނުންވާ ހަރުމުދަލުގެ ތެރެއިން އެ އެމައުންޓް ކުޑަކުރަން އެ ބޭފުޅުން ހުށަހަޅުއްވާފައި
އިނީ. ދެން އެ ބޭފުޅުން ވިދާޅުވެފައި އޮތީ، އެއްކަލަ ކެޕިޓަލް ބަޖެޓަށް ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އެ 41 މިލިއަން 5
ލައްކަ ރުފިޔާ ހިމެނުމަށް އެންމެ ރަނގަޅު ކަމަށް. އެހެންވީމާ، ޖުމުލަ މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޮޑުޓަރ އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލް، ޖުމުލަ އެ ބޭފުޅުން ޕްރޮޕޯސްކުރައްވާ ބަޖެޓަކީ ހަންޑްރެޑް އެންޑް ޓްވެންޓީ ފައިވް މިލިއަން ފިފްޓީން
ތައުޒްން ނައިން ރުފިޔާ. އާދެ! ނުވަ މިލިއަން ، ގާތްގަނޑަކަށް 9 މިލިއަން. އެ ކުޑަވާ އެމައުންޓަކީ އާދެ! 9
މިލިއަން، 9.2 މިލިއަން ކުޑަކުރަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި އެޖެންޑާ ނަންބަރު 2 ފަހަތަށް ގެނެސްފައި އެޖެންޑާ ނަންބަރު 3ށް ދާނަން. އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ 2026 ވަނަ އަހަރުގެ ތެރޭގައި ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ރާވާފައިވާ އޮޑިޓުތައް ހިމަނައިގެން އެ
އަހަރަށް ކަނޑައަޅާ އެނުއަލް ވޯރކް ޕްލޭން ތައްޔާރުކުރުމުގެ މަސައްކަތްކުރަމުންދާތީ، މި ވޯރކް ޕްލޭންގައި
ހިމަނައިގެން ދައުލަތުގެ ވަކި އިދާރާއެއް ނުވަތަ ސަރުކާރުން ހިންގާ ވަކި ޕުރޮގުރާމެއް ނުވަތަ ޕްރޮޖެކްޓެއް ޚާއްސަ
އޮޑިޓެއް ނުވަތަ ޕަރފޯމަންސް އޮޑިޓެއް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ބޭނުންވާ ނަމަ އެކަން އެ އޮފީހަށް 24 އޮގަސްޓު
2025، އެއީ ކީއްވެގެން؟
އިދާރީ މޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އޭރުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ސިޓީ ލިބުނީ ރިސެސްއަށް ހަމަ ދިޔަ މުއްދަތު ތެރޭގައި.
އެހެންވީމަ އަސްލު ކޮމިޓީން އެޖެންޑާ ނުކުރެވި މި އޮތީ. ދެން އެކަމުން އާންމުކޮށް އަޅުގަނޑުމެން ދެއްވާ، އެ
ބޭފުޅުންނަށް ދޭ ޖަވާބަކީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުސް ސްލޮޓްސް ބަހައްޓާށޭ. އެއީ މި މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޚާއްސަ އޮޑިޓެއް ހަދަންޖެހޭ އޭރިއާސްތަކެއް ފެނިއްޖެ ކަމުގައި ވަންޏާ އަޅުގަނޑުމެން އޭތި
ސަބްމިޓުކުރާނެމޭ އެ އޭރިއާސްތައް އެ ވަގުތުގަ އި. އެކަމަކު މި ވަގުތު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުސް ސްލޮޓްސް
ބަހައްޓާލަދޭށޭ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
2

މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ 36 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 އޮކްޓޫބަރު 2025
ބަލާފައި އެގޮތަށް ޖަވާބުދޭނީ. ދެން އަހަރުން ބޭނުންވާ އޮޑިޓުތައް އެމީހުންނަށް ހުށަހެޅީމަ ނިމުނީއެއް ނުން.
ފޮނުވައިލީމަ ނިމުނީނު. ދެން އެކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން ކިހިނެއް؟ (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ވާހަކައަކީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ
ބޭނުންވާ ޚާއްޞަ އޮޑިޓުތައް ހަދަން އެ ސްލޮޓުތަކެއް ބަހައްޓަ އިދިނުމަށް އެ އޮޑިޓު އޮފީހުގައި އެދުމަށް އެހެންނުވާނީ؟
(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)
ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މަމްދްޫޙ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުގައްރިރު. އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން 10 ސްލޮޓް، މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީއަށް ބޭނުންވާ ދެ ސްލޮޓް
ބައިންދައިގެން އޮޑިޓު ޕުރޮގުރާމުތައް ރާވަން އިނގޭތޯ.
ހަނިމާދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ދެންމެ އެ ހުށަހެޅުމަށް ތާއީދުކުރަން. އޮޑިޓު އޮފީހުން އަޅުގަނޑުމެން އެ އޮޑިޓުކުރަން، ބޭނުން ޚާއްސަ
އޮޑިޓުކުރަންޖެހޭ ތަންތަނުގެ ލިސްޓެއް ދޭށޭ އަންގާފައި އޮތީ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް އެހެން ކުރެވޭނެ
ކަމެއް ނޫން އެއީކީއެއް. އެކަން ކުރެވޭނީ އެ ހާލަތު އައިމަ. އެހެންވީމާ، އޮޑިޓު އޮފީހަށް އަޅުގަނޑުމެން ދަންނަވަންވީ
އަޅުގަނޑުމެންނަށް 10 ސްލޮޓު ހުސްކޮށްފައި ބާއްވާށޭ. އަޅުގަނޑުމެން ރިކުއަ ޔަރމަންޓް އައިމަ ބުނާނަމޭ މިކަން
ކުރާށޭ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން އެ ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމަށް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ދެންމެ މަމްދްޫޙ ހުށަހަޅުއްވަ އި ޢަބްދުލްޣަފޫރު ތާއީދުކުރެއްވިގޮތަށް ވޯޓަށް އަހަން. ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ބޭފުޅުން،
(ވޯޓުދެއްވުން) އާދެ! ފާސްވީ.
ހަނިމާދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު މި، އަޅުގަނޑުގެ ޚި ޔާލަކީ މި ހުށަހެޅިފައި އޮތް މައްސަލައިގައި ، ޤާނޫނުއަސާސީން ވަރަށް ސާފުކޮށް އެބަ
ބުނޭ މި މަގާމުތަކުގައި ތިއްބަވާ ބޭފުޅުންގެ މި މާލީ ބަޔާން ހުށަހަޅަންޖެހޭނެ ކަމަށް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޭ.ޖީއަށް
ނުވަތަ އޭ.ޖީއަށް ގާނޫނެއް ހަދަން ރެކޮމެންޑުކުރެވިދާނެ މި ހުރިހާ މީހުން ހިމެނޭ ގޮތަށް މާލީ ބަޔާނާ ބެހޭ ގާނޫނެއް.
3

މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ 36 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 އޮކްޓޫބަރު 2025
ދުނިޔޭގެ އެހެން ޤައުމުތަކުގައި ވެސް ހަމަ ހިތަށްއަރާ ކޮންމެ ގަޑިއެއްގައި ޤާނޫނުއަސާސީ ބަދަލުކުރުމަކީ އެއީ
ކޮންއުޅޭ ޒާތު ކަމެއް ނޫން އަސްލު މިކަމުގައި ، އެކަން އެބަޖެހޭ ހުއްޓާލަން. މިހާރު ވެސް ޤާނޫނުއަސާސީގަ އި ހަމަ
އެއްވެސް ހުރަހެއް ނެތި މި ހުރިހާ ކަމެއް ކުރެވެން އެބަހުރި. އޮޑިޓު އޮފީހުގެ ކަންތައްތައް ވެސް ކުރެވޭނެ ގޮތް ހަމަ
އޮޑިޓު ގާނޫނަށް އިޞްލާޙުކޮށްގެން އެ ކަންކަން އެ ބާރު ދެވިގެން އެ ކަންކަން ކުރެވޭނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން
ގާނޫނު ހަދަންޖެހޭނީ މިއަށް ވެސް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން، މި ހުށަހެޅިފައި އޮތް އިޞްލާޙަކީ ގެންނަން
ފެންނަ އިޞްލާޙެއް ނޫން ކަމަށާއި، އޭގެ އިތުރަށް ކޮމިޓީން އޭ.ޖީގަ އި ދަންނަވަން، ސަރުކާރު ކުންފުނިތަކާއި އަދި
ދައުލަތުގެ މިނިސްޓަރުންނާއި ސްޓޭޓް މިނިސްޓަރުންނާއި އަދި އެހެން މުއައްސަސާތަކުގެ ބޭފުޅުން ވެސް އެ
ބޭފުޅުންގެ މާލީ ބަޔާން ހުށަހަޅަން. އަދި ހުށަހަޅާފައި އޭތި ރަނގަޅު ގާނޫނެއް އަންނަންވީ އެ ރިވިއުކުރެވޭ ގޮތަށް.
ބަލާފައި އެއަށް ކްލިއަރެންސް ލިބޭ ގޮތަށް އެ ގާނޫނުގައި އެ ހުރިހާ ވާހަކައެއް ލިޔަން އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭނީ.
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ކަން އޮތް ގޮތަށް ވާހަކަދައްކަން އެބަޖެހޭ. ހަމަ ޤާނޫނުއަސާސީއަށް އެއީ ކޮރަޕްޝަން
ހުއްޓުވަން ހުށަހެޅޭ އެއްޗެކޭ، ނޫނިއްޔާ އެ ބީދައިން ދޭހަވާ ގޮތަށް ހުށަހެޅީމާ އެއަށް އެއްޗެކޭ ބުނަން ނުކެރިގެނެއް
ކަމަކުނުދާނެ. އެ އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ޤާނޫނުއަސާސީ އެއްވެސް މިންވަރެއްގެ ހުރަހެއް ނާޅާ މި ގާނޫނުތައް ހަދާކަށް.
އެއަށް ހަމަ އެންކަރޭޖުވާ ގޮތަށް ޤާނޫނުއަސާސީގައި އެހެރީ އެ ހުރިހާ އެއްޗެއް ލިޔެވިފައި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު
ހުށަހަޅަން މި ޤާނޫނުއަސާސީއަށް މި އިޞްލާޙު ގެނައުމަ ކީ ފެންނަ ކަމެއް ނޫން ކަމަށާއި، އޭގެ އިތުރަށް
އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައަޅާ މުއްދަތެއް ތެރޭގައި އޭ.ޖީން ގާނޫނެއް ހަދާފައި މަޖިލީހަށް ފޮނުވައިދޭން. އެ އަޅުގަނޑު
ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާރު ދެން އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ މި މައްސަލަ އަޅުގަނޑުމެން އިތުރަށް ވިސްނައިލަން އަދި ބާއްވާފައި، ދެން
އޭ.ޖީއާ، ދެން އެހެން ތަންތަނަކާ އެކީގައި އަޅުގަނޑުމެން ކުޑަކޮށް މަޝްވަރާކޮށްލާފައި މިއަށް ގޮތެއް ނިންމަން
ގާނޫނެއް ގެންނަންޖެހުނަސް، އެހެންނޫންތޯ؟ މިއަދުން މިއަދަށް މީތި ނުނިންމާ އަދި އެ މަޑުޖައްސައިލަން.
ހަނިމާދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާރު ސަލީމް، އެ މީހުން އެއްބަހެއް ނުވާނެ އެކަން ކުރާކަށް. އެއީ އެމީހުންގެ އެއްޗެކޭ ހޯދަން މި އުޅެނީ.
އެހެންވީމާ، އެކަމަކު ޤާނޫނުއަސާސީން ލާޒިމުކުރޭ މިކަން ކުރެވޭނެކަމަށް އެ ހުއްދަތައް އެބަހުރި. އެހެންވީމާ،
4

މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ 36 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 އޮކްޓޫބަރު 2025
އަޅުގަނޑުމެން އެހެން ބުނީމަ ނިމުނީ ނޫންތޯ؟ އޭ.ޖީ. މިއީކީ ކޮންމެހެން ސަރުކާރެއް، އިދިކޮޅެއް ވީމައެއް،
ސަރުކާރެއް ވީމައެއް، މިނިވަން މުއައްސަސާއެއް ވީމައެއް އަންނަ މައްސަލައެއް ނޫން މިއީކީ.
(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދާނަން އެޖެންޑާ ނަންބަރު 5 އަށް. އެއީ ސޮވްރިންގ ޑިވެ ލޮޕްމަންޓް ފަންޑުގެ ބިލާ ގުޅޭ ގޮތުން މިނިސްޓްރީ އޮފް
ފިނޭންސް އެންޑް ޕްލޭނިންގ އިން 10 އޮގަސްޓު 2025 ގައި ފޮނުއްވާފައިވާ ސިޓީ ކޮމިޓީއާ ހިއްސާކުރުން.
އިދާރީ މޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެން އޭރުގައި އަސްލު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެއްކަލަ އެ ބޭފުޅުން އަނެއްކާ ސިޔާސަތު ބަދަލުވީމަ އަޅުގަނޑުމެން
ދެންނެވިން އެ ބޭފުޅުންނަށް އިޞްލާޙުތައް ހުށަހަޅައިދެއްވާށޭ. އިޞްލާޙުތައް ހުށަހަޅައިދެއްވާފައިވަނީ. އަނެއްކާވެސް
އެކަމަކު އެ ބޭފުޅުން ހަމަ އެ އިޞްލާޙުތައް ހުށަހެޅުއްވުމަށްފަހު އެބަ އޮތް އަސްލު ކްލޯޒެއް ލާފައި މި ވަގުތު މި
ބިލު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރުމާ މެދު ސަރުކާރުގެ ސިޔާ ސަތު ސާފުކުރުމަށްފަހު އެކަން ތިޔަ މަޖިލީހަށް
ހިއްސާކުރާނެ ކަމަށް. އެކަމަކު އަދިވެސް އެ ސިޔާސަތެއް އަސްލު ހިއްސާއެއްނުކުރޭ. އެހެންވީމާ، އަސްލު ބިލުގެ
މަސައްކަތް އޮތީ ކޮމިޓީގައި ޕެންޑުވެފައި. އެހެންވީމާ، މިކަން ކުރިއަށް ގެންދާނެ ގޮތެއް ކޮމިޓީން ނިންމާލަދެއްވާށޭ
އަޅުގަނޑުމެން ކިހިނެއްތޯ މީތި ކުރިއަށް ގެންދާނީ. ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީއަށް ސިޓީއެއް ފޮނުވަންތޯ އަނެއްކާވެސް މި
ސިޔާސަތު އަންގަވައިދެއްވުމަށް. އެ ބޭފުޅުން 10 އޮގަސްޓުގައި އެގޮތަށް ފޮނުވާފައި އޭގެ ފަހުން އަދި
އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ރިޕްލައިއެއް ނުލިބޭ.
(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
5

މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ 36 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 އޮކްޓޫބަރު 2025
އެޖެންޑާ ނަންބަރު -6 ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ މެންބަރުންގެ ދައުރު ހަމަވާތީ އެ މެންބަރުންނަށް ޙައްޤުވާ
އަހަރީ ޗުއްޓީގެ ތެރެއިން ބޭނުންނުކުރެވިފައިވާ ބާކީ ދުވަސްތަކެއް ހުރުމާއެކު އެ ދުވަސްތަކަށް ފައިސާ ދިނުމުގައި
ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތުގެ ލަފަޔަކަށް އެދި ފޮނުވާފައިވާ ސިޓީއާ މެދު މަޝްވަރާކުރުން.
އިދާރީ މޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފޮނުވާފައި އޮތް ސިޓީގައި ވަނީ ދައުލަތުގެ މުސްތަޤިއްލު
ކޮމިޝަންތަކުގެ މެންބަރުންގެ ދައުރު ހަމަވުމުންނާއި، ވަޒީފާއިން އިސްތިއުފާދެއްވުމާ ގުޅިގެން ވަޒީފާއިން ވަކިވާ
ހާލަތުގައި އަދި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭ ހާލަތުގައި އަހަރީ ޗުއްޓީގެ ބާކީ ގޮތުގައި ހުންނަ ދުވަސްތަކަށް
ފައިސާދިނުމުގައި ދައުލަތުގެ އެކިއެކި މުއައްސަސާތަކުން ޢަމަލުކުރަނީ އެއްހަމަޔަކަށް ނޫންކަން ވަނީ
ފާހަގަކުރެވިފައެވެ. އެހެންކަމުން، މި ކޮމިޝަނުން އެ މެންބަރުންގެ ދައުރު ހަމަވާތީ ، އެ މެންބަރުންނަށް ޙައްޤުވާ
އަހަރީ ޗުއްޓީގެ ތެރެއިން ބޭނުންކުރެވި ބާކީ ދުވަސްތަކެއް ހުރުމާ އެކު އެ ދުވަސްތަކުގެ ފައިސާދިނުމާ މެދު
ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތުގެ ލަފައެއް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ މެދުވެރިކޮށް ހޯއްދަވައިދެއްވުން އެދެމެވެ.
(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)
ހަނިމާދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާރަކަށް އައިސް ބައެއް ކޮމިޝަންތަކުންނާއި އަދި ބައެއް ކޮމިޝަންތަކުން އެކި އުސޫލަކަ ށް ޢަމަލުކުރަމުން މި ދަނީ
އެ މީހާ މަގާމުން ވަކިވާ އިރު ޗުއްޓީ ނުނަގާ ބާކީ އޮވެއްޖެއްޔާ އެއަށް ފައިސާ ލިބޭގޮތަށް. އެ އުސޫލު މިހާރު
ދައުލަތަކު ނެތް. އެހެންވީމާ، އެއީކީއެއް ކުރެވިގެންވާނެ ކަމެއް ނޫންކަމަށާއި، އެ މީހަކު ވަކިވުމުގެ ކުރިން ޗުއްޓީ
ނަގަންޏާ ޗުއްޓީ ނަގަންޖެހޭނީ. އޭގެ އިތުރަށް ދެވޭނެ ފައިސާއެއް ނޯންނާނެ މުއައްސަސާތައް، މި ބުނީ މިނިވަން
މުއައްސަސާތަކާއި އަދި ދައުލަތުން އުފައްދާފައި ހުރި ކޮމިޝަންތަކަކުން. އެހެންވީމާ، އެ އުސޫލުން އެކަން
ނުކުރުމަށް، އެއީ އުސޫލާ ޚިލާފަށް ކުރަމުން އަންނަ ކަމެއް ކަމަށް ކޮމިޓީން ސިޓީއެއް ހުރިހާ މުއައްސަސާތަކަށް
ފޮނުވަން އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން. އަދި އެ ސިޓީ ހަމަ އެއާއެއްކޮށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްއަށް ވެސް ފޮނުވަން އަޅުގަނޑު
ހުށަހަޅަން.
6

މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ 36 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 އޮކްޓޫބަރު 2025
ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މަމްދްޫޙ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ހަނިމާދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެންމެ ހަނިމާދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ ހުށަހަޅުއްވައި މަމްދޫޙް ތާއީދުކުރެއްވިގޮތަށް
ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ބޭފުޅުން ވޯޓުދެއްވުމަށް. (ވޯޓުދެއްވުން) އިއްތިފާގުން ފާސްވީ.
އިދާރީ މޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
19ގައި އެ ބޭފުޅުން ހަދާފައި އޮތް ޕޭޕަރެއް. ދެން އޭރުގައި އެ ބޭފުޅުން ތި ޕޭޕަރ އައިފަހުން ވެސް ހުންނާނެ
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ގާނޫނަށާއި ކޮމިޝަންސްތަކުގެ ގާނޫނަށް ކޮންމެވެސް މިންވަރަކަށް ބަދަލުތައް ގެނެސްފައި އެއްކަލަ
އެސެޓް ޑެކްލަރޭޝަން ކުރުމުގެ ބައި ހިމަނާފައި ގާނޫނުގައި. ދެން މަޢުލޫމާތަށް ޓަކައި ދެން އެ ބޭފުޅުން ފޮނުވާފައި
އޮތީ، މިހާރު މި މައްސަލަތައް މަޖިލީހުގައި ޑިސްކަސްކުރަމުންދާތީވެ އެ ބޭފުޅުން ހަދާފައި އޮތް ޕޭޕަރެއްވީމަ
މެންބަރުންގެ މަޢުލޫމާތަށް ޓަކައި ހިއްސާކޮށްފައި އޮތީ މެންބަރުންނަށް އޭތި ޝެއަރކޮށްލަދިނުމަށް. ކިޔައިލަން
މަޢުލޫމާތަށް ޓަކައި.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ދާނަން، އެޖެންޑާ ނަންބަރު 8 އަށް ދާނަން. ދިވެހި ސަރުކާރުން ޗައިނާގެ އެކްސްޕޯޓް، އިމްޕޯޓް ބޭންކް
އެގްޒިމް ޗައިނާ މެދުވެރިކޮށް ނަގާފައިވާ ލޯނުތަކުގެ ކުރިއަށް އޮތް 4.5 އަހަރަށް ދައްކަންޖެހޭ ދަރަނި ރީ-
ފައިނޭންސްކުރުމަށް އެގްޒިމް ޗައިނާއާއި ދިވެހި ސަރުކާރާ ދެމެދު ސޮއިކޮށްފައިވާ ރީ-ފައިނޭންސް އެގްރީމަންޓުތަކުގެ
މަޢުލޫމާތު ކޮމިޓީއާ ހިއްސާކުރުން. ހުރިހާ ބޭފުޅުންގެ ފައިލުކޮޅުގައި އެބައި އޮންނާނެ. ދެން އޭތި ދިރާސާކޮށްލީމަ
ރަނގަޅުވާނެ. މިއީ ހަމައެކަނި މަޢުލޫމާތަށް ޓަކައި. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ދެން އަޅުގަނޑު ދާނަން އެޖެންޑާ ނަންބަރު
9 އަށް. ގާނޫނު ނަންބަރު 29 /2024 (ދައުލަތުގެ ދަރަންޏާ ބެހޭ ގާނޫނު)ގެ 32 ވަނަ މާއްދާގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާފަދައިން 2025 ވަނަ އަހަރުގެ 2 ވަނަ ކުއާޓަރ ނިމުނު އިރު ދައުލަތުން ނަގާފައިވާ ލޯނާއ،
ދައުލަތުން ސޮވްރިންގ ގެރެންޓީ ދޫކޮށްފައިވާ ލޯނު އަދި ދައުލަތުން ދޫކޮށްފައިވާ ލޯނުތަކުގެ ތަފުސީލު.
7

މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ 36 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 އޮކްޓޫބަރު 2025
އިދާރީ މޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިއީ ގާނޫނަށް، ދައުލަތުގެ ދަރަންޏާ ބެހޭ ގާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން 2025 ވަނަ އަހަރު ދެވަނަ ކުއާޓަރ
ނިމުނު އިރު ދައުލަތުން ނަގާފައިވާ ލޯނާއި ދައުލަތުގެ ސޮވްރިންގ ގެރެންޓީ ދޫކޮށްފައިވާ ލޯނުތަކުގެ ތަފުސީލު
އަސްލު ފޮނުވާފައި މި އިނީ. މިއީ ދެން ކުއާޓަރލީކޮށް އެ ބޭފުޅުން ފޮނުވާނީ އިނގޭތޯ ޕަބްލިކް ޑެބްޓްސްގެ އަސްލު
ގެރެންޓީ ޑެބްޓްސްގެ ޑިސްޕަރސްޑް އައުޓްސްޓޭންޑިންގ އެމައުންޓްސްތަކާއި ދެން ހަމަ އެއާއެއްކޮށް ބަޖެޓް، އޭގެ
ކޮސްޓް ކިހާވަރަކަށްތޯ އެ ޕީރިއަޑުގައި އޮކަރވީ ، އެ މަޢުލޫމާތާ އެކީގައި ކުއާޓަރތަކަށް ހަމަ އެ މަޢުލޫމާތު ފޮނުވާފައި
އިންނާނީ ޝީޓެއް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެން އަޅުގަނޑު ދާނަން އެޖެންޑާ ނަންބަރު 3 އަށް، އަޅުގަނޑުމެން ފަސްކޮށްލާފައި އޮތް އެތި. އެއީ އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ 2026 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓަށް ގޮތެއް ނިންމުން އިނގޭތޯ. މިހާރު މި މިހާރު އޮތްގޮތަށް
ފާސްކުރުމަށް.
ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މަމްދްޫޙ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން އޮޑިޓް އޮފީހުން ހުށަހަޅާފައި އޮތްގޮތަށް ބަޖެޓް މި ކޮމިޓީއަށް ހުށަހަޅާފައި އޮތްގޮތަށް
ފާސްކުރުމަށް އިނގޭތޯ.
ފުވައްމުލަކު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަމަދު ޢަބްދުاله ވާހަކަދެއްކެވުން:
ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މަމްދްޫޙ ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ދެންމެ މަމްދްޫޙ އޮޑިޓް އޮފީހުގެ ބަޖެޓް...
(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)
8

މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ 36 ވަނަ ބައްދަލުވުން 8 އޮކްޓޫބަރު 2025
ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މަމްދްޫޙ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން 2026 ވަނަ އަހަރަށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުން ހުށަހަޅާފައިވާ ބަޖެޓް 2026 ވަނަ އަހަރުގެ
ރިކަރަންޓް އަދި ކެޕިޓަލް ޚަރަދުގެ ޖުމުލައިގެ ގޮތުގައި 92 މިލިއަން 7 ލައްކަ 91 ހާސް 84 ރުފިޔާ އަދި އޭގެ
އިތުރަށް ހުޅުމާލޭގައި ހަދާ އާ އިމާރާތްކުރުމުގެ ޚަރަދު، ޕީ.އެސް.އައި.ޕީ 41 މިލިއަން ފަސްލައްކަ ރުފިޔާ، ޖުމުލަ
134 މިލިއަން 2 ލައްކަ 91 ރުފިޔާ 84 ލާރި ، މި ބަޖެޓް މިގޮތަށް ފާސްކުރުމަށް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޙަމަދު.
ފުވައްމުލަކު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަމަދު ޢަބްދުاله ވާހަކަދެއްކެވުން:
ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މަމްދްޫޙ ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ފުނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު މަމްދްޫޙ ހުށަހަޅުއްވައި ޙަމަދު ތާއީދުކުރެއްވިގޮތަށް
ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ބޭފުޅުން ވޯޓުދެއްވުން އެދެން. (ވޯޓުދެއްވުން) މިހާހިސާބުން އޮޑިޓް އޮފީހުގެ ބަޖެޓް ފާސްވީ. ދެން
މިހާހިސާބުން އަޅުގަނޑު ކޮމިޓީ ނިންމައިލާނަން އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ ވަޑައިގެންދެއްވި ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް.
____
9